

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A munkásokért.

Iparpártolás és iparfejlesztés képezik a közélet széles rétegeit foglalkoztató aktualis kérdést, melynek fontosságát eléggé méltányolni alig lehet.

A hazai munkaerő termelési képességének fokozása és pártolása lévén a jelszó, szükséges, hogy a magyar nemzet összessége át legyen hatva azon lelkesítő öntudattól, hogy a nemzeti munkásság erejével lehet és kell önállóságunkat, szabadságunkat és függetlenségünket biztosítani.

Most, midőn az ország közérzetét ez a tudat hatja át, a társadalom alkotó ereje, a nemzeti lelkesedés melege lángoló világosságot lövel arra az útirányra, amely hazai iparunk felvirágoztatásához vezet. És hazafias kormányunk nemcsak kalauz kezét, de segítő, hatékony támogatást is nyújt az e téren nyilvánuló nemzeti akarat és törekvés érvényesüléséhez.

Ezt bizonyítja az a törvényjavaslat is, melyet Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a munkásoknak betegség és balesetre való biztosítása érdekében október hó elején az országgyűlésnek be fog nyújtani s előzetesen a kereskedelmi és iparkamarának, valamint a munkaadók és munkásszervezeteknek most megküldött. Jószándék és nemes intenció világlik ki ebből a nagy gonddal előkészített törvényjavaslatból, amely a nyilvánosság ítélkezése alá bocsátván, nem zárkozhatsz el az arra vonatkozó véleménynyilvánítás kötelezettségének teljesítése elől.

Helyesséssel találkozunk-e a létező viszonyok ismeretén alapuló felfogásunk, az nem befolyásolja ama meggyőződésünket, hogy a meglévő erő fejlesztésével, istápolásával emelkedhetik a magyar ipar anra a magaslatra, hogy az ország általános jólétét biztosítsa.

A munkásoknak betegség és balesetre való biztosításával a hazai ipar fontos tényezőinek, az ipari munkásoknak biztosít védelmet és messzemenő humanus támogatást a törvényjavaslat, még pedig a másik fontos tényező: a kis- és nagyiparos, a munkaadók érdekének megfelelő biztosítása nélkül.

Ugyanezen a helyen pár hét előtt foglalkoztunk a munkaadók és a munkások kérdésével s osztatlan helyesséssel találkoztunk indoklásunk, melyszerint minden téren a munkások előnyomulása jut érvényre a munkaadókkal szemben. Szocialis téren ők uralják a helyzetet és a munkaadók minden vonalon ki vannak nekik szolgáltatva.

Az ipari tevékenység széles mezején nincs meg a szükséges összhang az együtt működés sikerére.

Csak néhány példával illusztráljuk.

A munkaadó alkalmazza a munkást üzletében, vagy vállalatánál. Átvesszi szolgálati, vagy munkakönyvét. A munkás felveszi a előleget, felvette az utazási költséget s nem is áll munkába, vagy pár nap múlva kilép. A munkakönyvet visszatartani nem szabad s a munkás markába nevet, odább áll és a munkaadó keresheti az utiköltséget, a kiadott előleget s viseli következményeit annak, hogy a megrendelővel szemben elvállalt kötelezettségének eleget nem tehet.

Ha a munkás-szakszervezetek egyoldalulag, önkényesen megszabot feltételeit a munkaadó el nem fogadhatja, bojkotálják, nem kap munkást, tönkre teszi vállalatát, nem folytathatja üzletét. Ha olyant alkalmaz, akinek a szövetség, nem engedi meg, hogy munkába fogadja, erőszakkal távolítják el. Szóval, ha a munkaadó nem úgy táncol ahogy a munkások szakszervezete fityűl, akkor munkást nem kap, következtül munkát nem vállalhat, legfeljebb annyit, amennyit maga végezhet.

Lehetnek a munkásoknak jogos, méltányos kívánalmaik a munkaadókkal szemben és viszont, fordulnak elő érdekösszeütközések, de, hogy ezekben a munkások egyoldalulag, tetszésük, sőt szeszélyük szerint döntenek, az ellenkezik a jogszolgáltatás leg-
elemibb fogalmával.

Pedig így van.

A munkaadó teljesen ki van szolgáltatva a munkásnak. És ha aláveti magát a munkásszervezetek kikötéseinek, akkor is tönkre megy, mert a munkabér felemésztja a keresetet.

Számtalan iparos csak maga, vagy egy-két tanonccal dolgozik, holott ezelőtt segédek tartott. Erre kényszeríti a munkások teljesíthetetlen követelése a munkásszervezetek szolidaritása, melylyel szemben a munkaadók szervezetlenül, tehetetlenül s védtelenül vergődnek és tönkre mennek.

Az újabb törvényjavaslat is csak a már túlsúlyra jutott munkások érdekét mozditja elő, azt veszi védelmébe a munkaadók rovására.

Az államnak istápolólag és irányítólag kell az ország iparára hatni; tehát bátorítania, elősegítenie és támogatnia kell az ipari vállalkozást, s nem engedi, hogy épen az ipari vállalkozás hivatott munkásai tegyék lehetetlenné magát az ipari vállalkozást.

Pedig így van.

Az ipartörvény reviziója már évek óta hangoztatott pium desiderium.

Ettől várja az ország az ipari vállalkozás fellendítését, amely a kereskedelemügyi miniszter programját képezi.

Tény az is, hogy maguk a munkaadók is hibások abban, hogy a munkásszervezetek följük kerültek. Hasonló szervezkedéssel biztosíthatnák, biztosítaniuk kellene pozíciójukat és érdekeiket. Nem a munkások elnyomásával, hanem jogaik érvényesítésével.

A törvényjavaslat most is az ő rovásukra erősíti a munkások pozícióját s azok érdekét mozditja elő, amennyiben az egész javaslaton végig vonul egyrészt az az elv, hogy a munkások terhein könnyíttessék, mit az is bizonyít, hogy a munkások a betegségyezés költségeihez az eddigi $\frac{2}{3}$ rész helyett csak 50 százalékkal fognak járulni, a baleseti-biztosítás költségeihez pedig egyáltalán nem; másrészt, dacára annak, hogy a munkások az egyik biztosítási szervezetben, annak minden egyes szervében a munkaadókkal teljesen egyenlő képviselést nyernek. Ez az első magyar szocialis törvényjavaslat, melyben a parádás munkaadók és munkások között megvan.

A javaslat legfontosabb rendelkezése a két biztosítási ág egyesítése egy közös pénztárrá, mindkét

biztosítási ágazatban azonos és közös szervekkel, ami a biztosítást tetemesen olcsóbbá, az eljárást pedig egyszerűbbé teszi.

A kormány erre a javaslatra és annak lehetőleg mielőbbi törvényerőre, emelésére oly nagy súlyt fektet, hogy Kossuth Ferenc keresk. miniszter azt már október 10.-én, az országgyűlés újbóli összejövetele napján fogja benyújtani.

Az alábbiakban részletesen ismertetjük a javaslatot.

A betegség esetére biztosítottak körét a betegségyező pénztárakról szóló 1891. évi XVI. t.-c. rendelkezéseitől eltérőleg lényegesen kiterjeszti, amennyiben 2400 korona évi, 8 korona napibérig a betegség esetére való biztosítási kötelezettséget kimondja nemcsak az ipartörvény alátartozó, de ipar, illetve vállalkozásszerűleg üzemeltető kereseti foglalkozással alkalmazottakra is, (u. m. ügynöki irodákban, színházaknál, gyógyintézeteknél, művészeti, tudományos és más közintézeteknél, állami törvényhatósági, községi, közalapítványi vállalatoknál, vagy hivatalokban, nemkülönben mezőgazdasági foglalkozásokkal kapcsolatosan fentartott iparvállalatok alkalmazottaira stb., amennyiben 6 napnál hosszabb ideig állanak alkalmazásban és betegség esetében a munka, illetve a javadalmazásadótól teljes fizetésüket, vagy bérüket legalább husz hétig meg nem kapják.

Ellenben korlátozza az önkéntes biztosítást a javaslat s erlenézve is a 2400 korona évi jövedelem-határt állapítja meg.

A biztosítási járulékok fizetését előre megállapítandó átlagos napibérsztyályok szerint szabályozza, megengedi a munkásoknak a tényleges bérüknel magasabb napibérsztyályok szerinti biztosítást, fizetendő járulékok mérvét a bér 3—5 százalékában állapítja meg és megszünteti azt a korlátozást, mely szerint a segélyek csak a legcsekélyebb járulék-százalék-szedése esetén emelhetők.

A biztosítási járulékoknak a munkaadó és munkást terhelő eddigi $\frac{1}{3}$ és $\frac{2}{3}$ hozzájárulási arányát akkép változtatja meg, hogy a betegségyezősi járulékokat a munkaadók és munkások egyenlő arányban fizetik, vagyis mindkét érdekeltiséget a járulékok 50—50 százaléka terheli.

A kötelező segélyek közé veszi fel a biztosított családtagjainak ingyenes orvosi gyógykezelését és gyógyszerekkel való ingyenes ellátását is.

A biztosítási kötelezettség alá eső vállalatok és üzemeken kívül biztosítási kötelezettség alá esnek, tekintet nélkül az alkalmazott munkások számára, mindazon üzemek, melyek elemi erő által hajtott gépeket, vagy hatósági engedélyhez kötött gőzkazánt használnak, továbbá mindazon üzemek, melyek ilyen gépeket, vagy gőzkazánt nem használnak ugyan, de állandóan legalább husz munkást foglalkoztatnak. A biztosítási kötelezettség alá eső üzemek összes alkalmazottai biztosíthatnak, az alkalmazottak bére, vagy fizetése azonban ugy a biztosítási járulékok fizetésénél, mint a kártalanításoknál csak évi 2400 korona összegben vetetnek számításba. A biztosítás üzemi balesetekre történik s ilyennek tekintik az olyan baleset is, mely a munkást a munkaadó, vagy megbízottja rendelkezéből, vagy az üzem érdekében végzett házi, vagy egyéb szolgálat közben éri. Önként biztosíthatja minden üzemtulajdonos magát, biztosítási kötelezettség alá nem eső alkalmazottait, valamint az üzemen rendszeresen megforduló oly személyeket, kik ott baleset veszélyének vannak kitéve.

A balesetbiztosítás összes költségeit kizárólag a munkaadók fizetik, olyformán, hogy az üzemek veszélyességi osztályokba soroztatnak, s azután minden év végén az azon évben előállott balesetbiztosítási költségek, beleértve a tartalékalapra fordított összegeket is, a biztosí-

tott üzemek között a kifizetett évi munkabéresszegek alapján és a veszélyességi osztályok arányszámait szerint felosztatnak és kirovatnak. Tartalékalap azzal a rendeltetéssel gyűjtetik, hogy annak a kamataiból az évek multján felszaporodó balesetbiztosítási teher egy része legyen fedezhető, vagyis, hogy a felosztó és kirovó eljárással a biztosítási teher ne háríttassék át tulajdonos részben a jövő iparosnemzedékre.

A tartalékalap képzésénél a törvényjavaslat a nemet rendszert fogadja el, vagyis a tartalékalapra minden munkaadó az első évben a reá eső balesetbiztosítási kiadások 300 %-át, a következő évben 200 %-át, azután évenként 150, 100, 80, 60 %-át és minden további évben 10 %-al kevesebbet, egész 4 %-ig tartozik befizetni.

A járadék teljes munkaképtelenség esetén az évi keresmény 60 %-a, részleges munkaképtelenség esetén annak megfelelő hányada. Ha a baleset teljes tehetetlenséget okozott, a járadék az évi munkakeresmény 100 százaléka állapítható meg. Az özvegy a biztosított évi munkakeresményének 20 százalékát, gyermekek az egyik szülő életben léte esetén 15 és teljes árvaság esetén 30 százalékát. Szülők és nagyszülők együtt 20 százalékos járadékot kapnak, de a hátramaradtak együttes járadéka az elhalt évi munkakeresményeinek 50 százalékánál több nem lehet.

A betegség és balesetbiztosítást egy országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár végzi, mely önkormányzati szerveiben a munkaadók és munkások paritásos képviseletéből áll. E pénztár igazgatási kötségeit az állam izzeti. Az országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár a betegség és balesetre való biztosítást teljesen közös szervezetben, azonban a különböző teherviselésre való tekintettel, két, elkülönített számlarendszerrel végzi. Helyi szervezésül a kerületi munkásbiztosító pénztárak szolgálnak, melyek a területükön betegség és balesetre biztosított munkások és munkaadók önkormányzati szervezetei és a munkások és munkaadók paritása képviseletén alapulnak. Ezek száma, területe és székhelye rendeleti uton állapították meg.

Az országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztárak a betegség esetére való biztosítást közvetítő helyi szerveiül fenmaradnak meg a vállalati pénztárak, amennyiben legalább 500 tagjuk van, továbbá a legalább 5000 taggal bíró munkásgyesületi pénztárak.

Ellenben az 1891. évi XIV. t.-c. által létesített ipartestületi és építési pénztárak, továbbá az 5000-nél kevesebb tagsági létszámmal bíró magánegyesületi pénztárak beszüntetettnek.

A törvényjavaslat a bányatársuladók szervezetét, amennyiben balesetbiztosításnál legalább a törvényjavaslatban megállapított segélyeket és járadékokat nyújtják, érintetlenül hagyja.

A törvényjavaslat, minden kerületi munkásbiztosító pénztár mellé elsőfokú választott bíróságok szervezéséről gondoskodik. A választott bíróságok elnökeit a székhelyen működő bírák sorából az igazságügyminiszter rendeli ki, míg annak elnökeit egyenlő számban a munkaadók és munkások választják.

Második választott bírói fórum a törvényjavaslat szerint szervezendő állami munkásbiztosítási hivatal bírói osztálya, mely a kinevezendő és jogi, valamint műszaki kvalifikációval bíró állandó bírákon kívül, a munkaadók és munkások által egyenlő arányban választandó bírói tagokból áll. Mindkét választott bíróság ötös tanácsban íté, mely az elsőfokú választott bíróságnál az elnökön kívül két munkaadó és két munkás ülnökből, az állami munkásbiztosítási hivatal bírói osztályában az elnökön kívül egy jogi és egy műszaki kvalifikációval rendelkező állandó bíróból, továbbá egy munkaadó és egy munkás választott bíróból képezetnek. A másodfokú választott bíróság minden további jogorvoslat kizárásával dönt és határozatait az illetékes járásbíró hajtja végre.

Az állami munkásbiztosítási hivatal biztosítási osztálya a pénztárak feletti felügyeletet és ellenőrzést végzi és vezeti a biztosítási statisztikát.

A törvényjavaslat végül a vegyes rendelkezéseket, büntető, átmeneti és záróhatározatokat tartalmazza.

Ez a terjedelmes törvényjavaslat lényeges rendelkezése, mely a Zsilvölgy annyi ezer munkásának és alkalmazottjának érdekét érintvén, indokoltnak tartottuk annak tárgyilagos ismertetését.

A petrozsenyi sztrájk.

A Salgotarjani Köszénbánya Részvénytársulat petrozsenyi bányagazgatósága alá tartozó üzemeknél múlt hó 29-én, szerdán reggel a bányamunkások beszüntették a munkát.

Rémületbe ejtett itt mindenkit ez a gyorsan elterjedt hír, melynek a kora reggeli órákban senki se akart hitelt adni, s úgy hatott, mintha a derűs, tiszta égből pusztító villám csapott volna le.

A reggel — hatórai gyülekezésre elindult bányamunkások és iparosok százait, sőt ezreit lepte meg leginkább, hogy miért állják útjokat, miért nem engedik őket a munka színhelyére. A bányamunkásoknak nyolctizedrésze még ma sem tudja, hogy miért kényszerítették őket a munka beszüntetésére. Dolgozni akarnak, de félnek egyesek fenyegetésétől, akik azzal ijesztik őket, hogy majd elmegy a katonaság, meg a csendőrség s akkor eljön a véres leszámolás azokkal, akik a sztrájkolókkal nem voltak szolidaritásban.

Érthető érdeklődéssel pübatoltuk, hogy a munkabeszüntetésnek mi a tulajdonképpeni oka s a vezetők abban látnak ily uton megtorlandó sérelmet, hogy a helyettes főszolgabíró az ugynevezett „Munkásvédő Szövetkezet petrozsenyi fiók”-ját feloszlatta, a helyi csoport megalakulását törvénybeütközőnek deklarálva gyülekezési helyiségüket bezáratta és a további csoportosulást megtiltotta.

Ezt a határozatot lapunk augusztus 26-iki számában ismertettük ugyan indokolásával együtt, de szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a m. kir. belügyminiszternek 125. 132. 1905. III. számú rendeletével jóváhagyott *alapszabályok* 5. §-a határozottan megköveteli, hogy „mezőgazdasági és földmunkások, kúbosok” lehetnek a szövetkezet tagjai. Minthogy — a főszolgabíró határozat szerint — s tényleg a jelentkezett tagok között ilyen egy sem volt, a helyi csoport megalakulását a szabályrendeletbe ütközőnek kellett tekinteni, annál is inkább, mert többen nem is magyar honosok.

Helytelenül minősítette-e Janza Vazul h. főszolgabíró a bányamunkásoknak hivatászerű foglalkozását akkor, midőn azt nem tekintette a *mezőgazdaság* körébe tartozónak, azt a beadott felelkezés folytán az illetékes felettes hatóság, végeérvényesen a belügyminiszter fogja eldönteni s anélkül, hogy ennek praesjudikálni szándékoznánk, az elsőfokú határozat jóhízeműségét s helyes voltát minden kétségen felülállónak kell tekintenünk, mert a szövetkezet helyi csoportjának tagjaiul jelentkezett egyének a nagyipar (tehát nem mezőgazdaság) üzeméhez tartozó munkát végeznek, sőt nagyobb részben az ipartörvény határozmányai alá eső mesterséget iparszerűen üzemeltetnek. A hivatkozott határozat tehát kiemeli a bányászokat a kúbosok foglalkozási köréből, ahová a szövetkezet szervezői őket — más célzattal — degradálni jónak látták.

A jelzett határozat tehát lehet a sztrájk erőszakolt ürügye, de ésszerű oka annálkevésbé, mert a sztrájk vezetői maguk sem hoznak fel anyagi, erkölcsi, vagy szociális érdekeiket érintő s egyéb uton nem orvosolható sérelmeket.

Nagyfokú lelkiismeretlenség kellett tehát ahhoz, hogy a hiszékenyeket túlvira vezessék s a helyesebb gondolkodásukat a munka beszüntetésére kényszerítsék. A mesterségesen s önző szándékból felízgatott néplelek hullámcsapása bizonyára el fogja seperni a felbujtókat s helyre áll az óhajtott béke és nyugalom a munkaadó nagy nagy bányáipar vállalatát és a megtevésztett bányamunkások között, mely azon idő (12 év) óta, amióta a Salgotarjani Köszénbánya R.-Társulat üzemében országos jelentőségűvé fejlődtek az itteni bányák, — még egy pillanatra sem volt megzavarva.

Volt a bányamunkásoknak máskor is kívánságuk s a bányatársulat soha sem zárkózott el a jogos és indokolt kívánságok teljesítése elől.

Ha volt sérelmük, ha van kívánságuk, miért nem fordultak orvoslásért az itteni bányagazgatóság vezetőjéhez, aki, ha a saját hatáskörében nem teljesíthette volna kérélmüket, miként eddig, ezuttal is gondoskodott volna orvoslásról.

Beadták az igazgatósághoz írásban pénteken követeléseiket. Habár az aláírók nincsenek felhatalmazva az összes munkások nevében követeléssel fellépni, mindazonáltal megjegyezhetjük, hogy azok oly lényegtelének, hogy a munkaadó és munkások egymás között, békés uton megállapodásra, megegyezésre jutottak volna, amint hogy megegyezésre fognak jutni. De ezeket a kívánalmakat is csak most terjesztették elő, ezekről sem szóltak eddig a kir. bányatanácsos, bányagazgatónak, aki — maguk a munkások elismerik — mindenkinek a panaszát, kérélmét mindig meghallgatta s ügyeikben a legnagyobb jóakara tal intézkedett.

A szövetkezet feloszlata pedig nem az ő, sem a központi igazgatóság tenye. A tárgyalás és hatósági

intézkedés abban az ügyben akkor történt, mikor a kir. bányatanácsos, bányagazgató szabadságon volt.

A munkások érdekének védelme divatossá vált jelszó, melynek zománca alatt beadják az önző ámitók a hamis próféták a maszlagnet a hiszékenyeknek s kétélű fegyvert adnak a kezükbe, melylyel önmagukban tesznek kárt. Felgyújtják a házat, mely öngazdájára ég. És mindezt azért teszik, hogy a zavarosban halászassanak. Nem látják az elámitott szerencsétlen munkások, hogy az igazgató, a rosszlelkű felbujtók lukullusi lakmározásokon pezsgőznek, nagyuri kényelemmel utazgatnak az ő filléreiken, mit tagsági díj címen hetenként beszovaltatnak a szövetkezet pénztárába. Nagyhangú frázisokkal elcsavart észszel nem gondolják meg a derék bányamunkások, hogy van nekik kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályuk, mely érdekük megvédésére széleskörű biztosítékot és sokkal több garanciát nyújt, mint a munkásvédő szövetkezet. De a legmeszebb menő jóakarattal karolja fel érdeküket egy a helyi, mint a központi bányagazgatóság, mely megélhetésüket, boldogulásukat biztosítja és sérelmeiket orvosolhatja. Mit várhatnak azoktól a jött-ment alprófétáktól, akik a szegény elámitott munkások verejtékén élőködnek.

Gondolják meg jól a sztrájkoló bányászok, hogy a munkátér nyitva áll előttük, vegyék fel a kalácsot s dolgozzanak becsületesen magukért, családjukért s ha van sérelmük, orvosolják azt békés, törvényes uton s ne tegyék kockára a saját ekzisztenciájukat, szeretteik létezedékét. A kezükbe erőszakolt veszedelmes fegyvert fordítsák a „hazátlan bitangok” ellen, akik feldúlták nyugalmaikat, kivették szájukból a kenyeret, akik előtt nem „szent se Isten, se haza, se „becsület”. Akik a maguk jóvoltáért 6000 munkást belevittek a munkabeszüntetésébe, melynek folytatása iránt a zalathnai b. kapitányság részéről Schweiger m. kir. bányabiztos s a központi bányagazgatóság részéről Frigyes központi bányagazgató legjobb indulattal folytatják a békétárgyalást, bizonyára eredményesen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hivatal vizsgálat** volt a petrozsenyi szolgabírói hivatalnál m. hó 29-én s Dr. Weszter m. kir. pénzügyi vizsgáló mentes példás rendben talált.

— **Ertesítés.** A szülők és más érdekeltek ezuton is tisztelettel értesítetnek, hogy a helybeli áll. el. népiskolánál az 1906—907 tanévi beiratások, javító, esetleg fölveteli vizsgálatok f. évi szept. hó 1.-től 9.-ig d. e. 8—12 óraig d. u. pedig 2—5.-ig tartatnak meg. A kezdő tanulók oltási-bizonyítványt, a tandíjmentesre igényt tartók szegénységi bizonyítványt, a többiek pedig 4 kor. tandíjat és 80 fillér beiratasi díjat tartoznak magukkal hozni. A 80 fillér beiratasi díjat, kivétel nélkül minden tanuló köteles megfizetni. A gyermekeket a szülő, gyám, vagy valamelyik felnőtt testvér kell, hogy a beirataához fölvezesse. Az értesítő könyvecskét minden tanulónak magával kell hoznia. A kinek ez nincs, annál a szükséges adatokat kísérelje tartozik bemutatni. Tankönyvet szeptember 9. ik senkise vásároljon. Az igazgatóság.

— **Tanév kezdetén.** A nagy vakációnak vége van. Az iskolák tantermei holnapról kezdve benépesülnek. Két hónapi esendet a muzsák csarnokaiban vidám gyermekek zsbongása váltja fel és a főgimnázium, meg a felsőbb-leányiskola ambiciózus növendékei. Mert ezek már kivétel nélkül tudatával bírnak a reájuk váró feladatnak s illő komolysággal foglalnak helyet a tudományok templomában s azzal a nemes ambícióval, hogy a reájuk váró feladatnak meg is fognak felelni. Ugy legyen.

— **Az első dör.** Múlt hó 29.-ére, esütőökre virradóra dörvirág csillogott a mezők fűszalain, a fak levelein, mely a felkelő nap sugaraitól csak hamar harmat-gyöngyökké olvadt, de a hűs párazat arra indította az embereket, hogy a felsőkatákat előkerítsék. (Mar t. i. akinek van). Denique, itt az ősz.

— **A petrozsenyi vásárocsarnok** megnyílt. Az e célra emelt hatalmas épületen még serényen dolgoznak, de a fogyasztók és a termelők érdekére való tekintettel a bányatársulat áldozatkészségéből a régi kaszinó udvarán fellállított deszkatorokban nagyobb mennyiségű élelmiekek árubabocsátásával gondoskodás történt az igények kielégítéséről. Természetes, hogy ez az ideiglenes intézkedés nem szolgálhatja a kívánalmaknak megfelelően a kitűzött üdvös célt, de hatása már is előnyösen érezhető. Fogyasztó közönségünk, érdekéből

meltatuk a vásárcsarnok előnyét. Laptársunk a „H. V.” legutóbbi számában teljes jóindulattal a termelők érdekeit is felőlelő tájékozottsággal foglalkozik ezen közhasznú intézménnyel, melynek létesülését az itteni megélhetési, foglalkozási és termelési viszonyok indokolják. Legközelebb behatóan foglalkozunk ezzel az ügygel.

G S A R N O K.

Szállodában.

(Humoreszk.)

Csak ketten ültünk a vasúti kocsiban. Én, meg — mint ahogyan bemutatta magát — Gölöncséri Jákó utazó ügynök. (Még sohasem láttam a nevét leírva, de a keresztneve arra enged következtetni, hogy Gölöncséri.) Hogy nagyon beszédes volt azt, mondanom sem kell, hiszen ez a foglalkozásához tartozik. Ennek én csak örülhettem mert egész uton mesélt az élettörténetéből. Legalább nem unatkoztunk.

Már fele uton lehettünk, mikor egy szomorú történet elbeszélése után így kezdte:

— Egyszer egy nagyobb vidéki városkában akadt dolgom. Fogadóba szálltam meg.

— A 7-es számú szoba, amelyben én laktam a 2-es számuval szemközt volt, csak épen a folyosó választotta el a két szobát egymástól. Mindennel megvoltam elégedve (pedig kevés vendég van a „Fekete sas” szállodában, aki ugyanezt mondja) csak épen avval nem, hogy a 2-es számú szobában egy hegedű-művész lakott.

Nem azért mintha én ellensége volnék a hegedűnek, hanem azért mert ez a hegedű-művész egész éjjel cincogott a hegedűjével.

Hogy miért hegedült ő mindig éjjel, azt nem tudom. Valószínűleg neki az volt a bogara, hogy miként a prűcsők ő is éjjel muzsikáljon. (Ugy hiszem köztudomású, hogy minden művésznak van valamilyen bogara). Nappal pedig, amikor én nem voltam otthon aludott.

Mintha én lettem volna az ébresztő órája: ahogy estefelé haza érkeztem ő is fölébredt és nemsokára ismét kezdődött a cincogás.

Itt egy darabig elhallgatott Gölöncséri ur, s miközben arca haragossá változott, tovább folytatta.

— Végre is ezt már nem tűrhettem tovább. Elhatároztam, hogy kegyetlenül megbosszulom magam.

Miután kifőztem egy alapos tervet, melylyel — úgy gondoltam — elégtételt szerzek magamnak a sok bosszankodásért, elhatároztam, hogy a kivitelt egy suhanca bizon aki megfelelő díjazás fejében kész lesz a tervemet végrehajtani. Miután hosszas keresgélés után kaptam egy alkalmas egyént, elmondtam neki tervemet.

Egyszerű volt. Annyiból állott, hogy este 7 órakor — ilyenkor a művész rendszeren már fölkel — be kell rohannia a 2-es számú szobába és akit ott talál, se szó se beszéd jól öntse nyakon egy kis jeges vízzel.

A suhanca bizalmatlanul nézett rám. Hogy egy kis bátorságot öntsek belé s bizalmatlanságát eloszlassam, egy koronát nyomtam a markába s megjegyeztem, hogy a terv kivitele után még egy ilyen jár. A suhanca erre látszólag meg volt elégedve s megígérte, hogy a közölt tervet pontosan végre hajtja —, eltávozott.

— És nem is jött vissza többé — vettem én nevetve közbe.

— Nem! — válaszolta bosszusan Gölöncséri, miután így folytatta:

— Tervemről azonban nem mondtam le.

Más egyént kerestem. Ennek azonban nem adtam előleget, de arra az esetre, ha a tervet végrehajtotta 3 koronát ígértem neki. Ezzel elváltunk. Én haza mentem és türelmetlenül vártam a 7 órát.

Még sohasem teltek olyan hosszan a percek, mint akkor. Szinte égtem a kíváncsiságtól, hogy milyen hatása lesz a jeges víznek.

Végre mégis csak eltelt, valahogyan a délután, s mikor az órára tekintettem már csak két perc hiányzott a 7 órából.

Ez a hátralévő 2 perc volt a leghosszabb.

Épen közelebb akartam huzni székeket az ajtóhoz, hogy annál jobban hallhassam mi történik a hegedű-művész szobájában, mikor egyszerre hirtelen feltárl az ajtó és . . . Zsupsz . . . egy pillanat alatt csupa víz voltam. (Miközben ezt beszélt Gölöncséri ur, úgy megrázkodott mintha ismét jeges vízzel öntötték volna le.) A kíváncsiság égető tüzét egy pillanat alatt eloltotta a jeges víz.

Ugy néztem ki mint egy olvadó jégcsap, vagy mint egy üngyilkos jelölt, aki egy óráig vergődött a vízben míg kimentették.

Mindjárt gondoltam, hogy tévedésnek az áldozata vagyok. Gondoskodtam is azon, hogyan történhetett meg a tévedés, de semmiképen sem tudtam a dolog nyitjára jönni.

Elhatároztam tehát, hogy a suhanca, mielőtt kifizetem, jól kifogom kérdezni s úgy fogom színelni, hogy mit sem tudok a dolog lefolyásáról.

Miután teljesen átöltözködtem (mert előbbi ruhám csuppa víz volt) kiléptem az utcára.

Épen szembe találok a suhanccal.

Engem várt, hogy a kialkudott 3 koronát tölem fölvegye. Hirtelen haragomban kedvem lett volna a fülét megcibálni, azonban türtöztettem magam.

Miután a legnagyobb nyugalmat erőszakoltam magamra, megkérdeztem, hogy végre hajtotta-e a tervet.

— Igenis! — válaszolt egykedvűen a suhanca — ahogyan parancsolva lett. Berohantam a hetes számú szobába és az ott lévő urat leöntöttem . . . Kérem a 3 koronát.

Most már tisztán láttam, hol van a tévedés. (Itt Gölöncséri ur hangosan nevetni kezdett, de hangjából ki érzett a harag).

Én ugyanis azt mondtam neki folytatta Gölöncséri miután a nevetéssel fölfogyott, hogy a kettes számú szobába menjen ő azonban rosszul értette és a hetes számú szobába rohant a — jeges vízzel.

— Azért mert annak a suhanca rossz füle van nekem bőrig kellett áznom.

Ez mégis csak borzasztó!

De azután lecsillapultam (ezt Gölöncséri ur már egész nyugodtan mondta) s kifizettem a 3 koronát. Eszembe jutott az a régi jó közmondás: Aki másnak vermet ás maga esik bele.

Ezután Gölöncséri ur másról kezdett beszélni, de előre kijelentette: ez nagyon szomorú. No, de ezt már csak nem írom le.

P. Alloisius.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Meghívó.

A Zsilymaced-parosényi nemes közbirtokosság (a Zsilymaced-parosényi 157 sz. tkvben ingatlanok tulajdonosai) 1906 évi szeptember hó 18-án d. e. 10 órakor a gör. kath. iskola termében közgyűlést tart, melyre a közbirtokosság tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

Rendkívüli fakihasználát kérelmezése.

Zsily-Maced-Parosény, 1906. augusztus 30.

Vlaik Péter,
elnök.

8060/906. szám

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hátszegi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Kolda János (Juon) petrozsényi lakos végrehajtónak München Károly petrozsényi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 59 kor. 20 fill. tőke, ennek 1905. évi május 11 napjától járó 5 % kamatai 41 kor. eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 12 kor. és a még felmerülő költségek iránti követelése kielégítése végett München Károly végrehajtást szenvedőnek dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíró területéhez tartozó Petrozsény községi 346. sztkvben A. +. 7. rdsz. alatt felvett 657 hrsz. ingatlanból járó 1/2 (fele) részesedését rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 3009 kor. 50 fillér kikiáltási árban az 1906. évi

szeptember hó 27 napjának d. e. 12 órakor. Petrozsény község elöljárósága házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adadni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10 % készpénzben vagy a kormány által óvadék képesnek nyilvánított értékpapírban, melynek névértéke 2/3 részéig fogadtatik el csupán a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes b. letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5 % kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatal, mint b. letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz utolsó részletbe fog beszámítani.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóságnál, ugyiszintén Petrozsény község elöljáróságánál vagy a bírói kiküldöttnél megtekinthetők. — Az elrendelt árverés a fent kitett tkv. C. lapján feljegyeztetni rendeltetik.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
Hátszeg, 1906. augusztus 10-én.

Gorove Viktor,
aljárásbíró.

8061/906. szám.

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hátszegi kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt özv. Buzduga Dumitrune szül: Muntyán Mária petrozsényi végrehajtónak, Paducsel Péterné szül: Buzduga Mária petrozsényi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajtónak 150 kor. tőke, 96 kor. 85 fillér eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 12 kor. és a még felmerülő költségek iránti követelése kielégítése végett Paducsel Péterné szül: Buzduga Mária végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíró területéhez tartozó Petrozsény községi 710. sztkvben A. +. 17. rdsz. alatt felvett egész ingatlanait, még pedig az özv. Buzduga Demeterné szül: Muntyán Mária javára bekebelezett 1/4 rész élethossziglani haszon élvezeti jog fentartása mellett rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 898. kor. kikiáltási árban az 1906. évi szeptember 27 napján d. e. 10 órakor Petrozsény községben az elöljáróság házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adadni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben, vagy a kormány által óvadék képesnek nyilvánított értékpapírban, melynek névértéke 2/3 részéig fogadtatik el csupán a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5 % kamataival együtt a hátszegi kir. adóhivatal, mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A kir. járásbíró, mint tkvi. hatóság.
Hátszeg, 1906. aug. 10-én.

Gorove Viktor,
aljárásbíró.

HIRDETÉSEK:

EGY FIATAL KERESKEDŐ SEGÉD

a ki a **fűszer-, vas- és rövidárú** szakmába jártas, felvétetik **Papp Árpád** vegyes üzletébe, Pujon.

ISKOLÁS GYERMEKEKET teljes ellátásban és jó gondozásban, mérsékelt árban elfogad **özv. Groszék Nándorné**, Petrozsény.

Szülők figyelmébe. Gimnáziumi tanulókat teljes ellátással jutányos áron felveszek. **Oppra Simonné** Livazény (96 szám alatt).

Üzletáthelyezés!!!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni hogy —

szabóüzletemet

szeptember hó 1-től áthelyeztem **Gundl-féle** házba, hol a **legdivatosabb ruha-szövetek** állnak rendelkezésre a n. é. közönségnek, u. m.: — **hazai és angol legfinomabb, divatos posztó szövetek** s azokat a legújabb divat szerint készítem el. — A ruha elkészítéséért felelősséget vállalok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem, tisztelettel **Weisz József**, uri férfi-szabó.

!! Csak rövid ideig !!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Petrozsényben a Kossut-téren

Villany papírkép

fényirodámval megérkeztem, hol 5 perc alatt egész tiszta képet adok kézbe.

Fényirodámiban gyermeket, felnőtteket, csoportokat, szóval minden nagyság- és alakban felvételeket ☐ eszközök.

Esős, borult időben is készíték felvételek t.

KÉPEK ÁRAI

Visit 1 személy 60 fill. ☐ Kabinet 1 személy 1 K 20 f.

Visit csoport 80 fill. ☐ Kabinet csoport 1 K 60 f.

Együttal fényirodám mellett egy **körhinta** áll a n. é. közönség élvezetére. ☐ ☐ ☐

Becsés pártfogásukat kérve maradtam a n. é. közönségnek alázatos tisztelettel

KELLNER L.

ISKOLÁS GYERMEKEKET — teljes ellátásra, a szülőket pótló gondozásra jutányos feltétel mellett vállalok. — **Özvegy Gaali Antalné** Petrozsény.

425. szám.

1906. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a puji tekintetes kir. járásbírósnak 1906. évi 867. számú végzése következtében dr. Ábrahám József petrozsényi ügyvéd által képviselt Hitelbank részvény-társaság petrozsényi cég javára Pietsch István lupényi lakos ellen 700 korona s jár. erejéig 1906. évi augusztus hó 11.-én fogantatott kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1244 kor.-ra becsült következő ingóságok. u. m.: különféle szobabutorok, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji tekintetes kir. járásbírósnak 1906. évi V. 867/2. számú végzése folytán 700 kor. tőkekövetelés ennek 1906. évi február hó 10.-ik napjától járó 6 % kamatai, és eddig összesen 104 kor. bíróság már megállapított, költségek erejéig, Lupény községben a végrehajtást szenvedő lakásán leendő 'megtartására' **1906. évi szeptember hó 27.-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1906. évi aug. hó 27.-napján.

Lőrinci Károly

kir. bírósági végrehajtó

☒ **Egy 5 kilós kosár** ☒
legfinomabb ■ **VILÁGOSI MUSKATÁLY**
csemege szőlő, csak

1 frt

☒ **Gruber Samunál.** ☒

Értesítés.

Nagybecsült megrendelőimet azzal a kellemes hírrel van szerencsém meglepni,

hogy nem csak **nyári** de **ősz** idényre is berendeztem már **férfi-szabó üzletemet** a legnagyobb választékban a legfinomabb **angol szövetekkel** a **legdivatosabb** mintákban — s így becses megrendelésüket képes vagyok a legmagasabb igényeknek megfelelőleg a legjutányosabb árak mellett felelősség elvállalása mellett teljesíteni.

Magamat jóindulatu támogatásukba és pártfogásukba ajánlván vagyok kiváló tisztelettel:

MALDAKER GYÖRGY
férfi-szabó.

Lakásom főutca Peck-féle ház.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.